

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 11. kolovoza 2026.

Analiza odluke

GRADEL d.o.o. protiv Hrvatske
(zahtjev br. 29338/22)

čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju – zaštita vlasništva

Odluka o troškovima postupka kojom se znatno umanjuje ili gotovo poništava iznos dosuđen stranci može otvoriti pitanje vlasništva, ali neće predstavljati nerazmjerno miješanje u pravo vlasništva ako je takav financijski ishod posljedica procesnih propusta same stranke

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud), zasjedajući u odboru od tri suca, u predmetu društva podnositelja, 30. travnja 2026. donio je odluku kojom je zahtjev proglasio nedopuštenim jer je očigledno neosnovan. Predmet se odnosio na odluku o troškovima parničnog postupka kojom je društvu podnositelju naloženo tuženicima naknaditi troškove u iznosu gotovo jednakom iznosu koji mu je u tom postupku bio dosuđen na ime naknade štete te na pitanje je li takva odluka o troškovima predstavljala nerazmjerno miješanje u njegovo pravo na mirno uživanje vlasništva.

Društvo podnositelj sklopilo je 2010. s V.-om ugovor o preuređenju njegove kuće, koju je V. 2012. darovao svojoj djeci. Budući da V. nije platio izvedene radove, društvo podnositelj je 2013. protiv njega pokrenulo parnični postupak radi naplate. Tijekom postupka V. je preminuo, pa su postupak preuzela njegova djeca kao njegovi nasljednici. Oni su prigovorili da za dug svojeg pravnog prednika mogu odgovarati samo do visine vrijednosti naslijeđene imovine. Nakon tog prigovora, društvo podnositelj je 2018. u prvostupanjskom postupku osporilo ugovor o darovanju, tvrdeći da je bio usmjeren na izbjegavanje plaćanja V.-ova duga. Međutim, domaći sudovi zaključili su da društvo podnositelj nije osporilo ugovor o darovanju u zakonskom roku od tri godine od njegova sklapanja. Općinski sud u Rijeci utvrdio je da nepodmireni dug za izvedene radove iznosi približno 52.000 eura, ali je društvu podnositelju dosudio približno 4.500 eura jer je odgovornost nasljednika bila ograničena na vrijednost naslijeđene imovine. Kuća na kojoj su radovi izvedeni nije bila uračunata u nasljedstvo upravo zato što ju je V. prije smrti darovao svojoj djeci. Povodom žalbe društva podnositelja, Županijski sud u Bjelovaru potvrdio je prvostupanjsku presudu te je, uzevši kao osnovicu za izračun vrijednost predmeta spora za svaku poduzetu radnju, naložio društvu podnositelju da tuženicima naknadi troškove postupka u iznosu od približno 4.400

eur. Prijedlog društva podnositelja za dopuštenje revizije i njegova ustavna tužba odbijeni su kao neosnovani.

Pozivajući se na članak 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju, društvo podnositelj prigovorilo je da je odlukom o troškovima parničnog postupka nerazmjerno zadirano u njegovo pravo vlasništva. Istaknulo je da mu je naloženo platiti troškove postupka u iznosu gotovo jednakom iznosu koji mu je u tom postupku bio dosuđen na ime naknade.

U svojoj dosadašnjoj praksi Europski sud je prigovore koji se odnose na prekomjerne troškove postupka razmatrao kroz jamstva prava na pristup sudu na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije i kroz jamstva prava na mirno uživanje vlasništva na temelju članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju. Kada je takve prigovore razmatrao iz perspektive prava na pristup sudu, Sud je isticao da nametanje znatnog financijskog opterećenja nakon završetka postupka može predstavljati ograničenje prava na sud. Kada je odluci o troškovima pristupao iz perspektive prava na mirno uživanje vlasništva, Sud je polazio od toga da dosuđeno i dovoljno utvrđeno potraživanje može predstavljati „vlasništvo” u smislu članka 1. Protokola br. 1, a da znatno smanjenje tog potraživanja zbog obveze plaćanja troškova postupka može predstavljati miješanje u pravo na mirno uživanje vlasništva.

U predmetima [*Klauz protiv Hrvatske*](#)¹ (br. 28963/10, presuda od 18. srpnja 2013., st. 76.–78., 83.–85., 93.–98. i 108.–110.) i [*Čolić protiv Hrvatske*](#)² (br. 49083/18, presuda od 18. studenoga 2021., st. 42.–46., 52.–60. i 67.–70.), Sud je odluke o troškovima postupka najprije ispitao iz perspektive prava na pristup sudu. Prihvatio je da su te odluke imale zakonsku osnovu u hrvatskom pravu, osobito u članku 154. Zakona o parničnom postupku, ističući da načelo prema kojem „gubitnik plaća” samo po sebi nije protivno Konvenciji. Prihvatio je da pravila o troškovima postupka teže legitimnom cilju pravilnog djelovanja pravosudnog sustava, odvrćanja od neutemeljenih ili pretjeranih zahtjeva te zaštite prava protivne strane. Međutim, provodeći test razmjernosti, Sud je u tim predmetima zaključio da domaći sudovi nisu uspostavili pravičnu ravnotežu između tog legitimnog cilja i prava podnositelja zahtjeva. Stoga je utvrdio povredu prava na pristup sudu, a zatim je, oslanjajući se na istu ocjenu razmjernosti, utvrdio i povredu prava na mirno uživanje vlasništva.

U predmetu ovog društva podnositelja Europski sud je prigovor ispitao samo na temelju članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju. Slijedeći svoju ustaljenu praksu, Sud je ponovio da odluka kojom je društvu podnositelju naloženo platiti troškove postupka u iznosu gotovo jednakom iznosu koji mu je dosuđen na ime naknade može, u načelu, otvoriti pitanje na temelju tog članka.. Međutim, to neće samo po sebi dovesti do povrede prava na mirno uživanje vlasništva ako postoje važni razlozi koji ga opravdavaju, jer Sud osobitu važnost pridaje okolnostima svakog konkretnog predmeta.

Sud je smatrao da su u ovom predmetu takvi razlozi postojali.

¹ Na [web stranici Ureda zastupnice](#) dostupna je i analiza presude.

² Na [web stranici Ureda zastupnice](#) dostupna je i analiza presude.

Prvo, nakon smrti V.-a njegovi nasljednici su preuzeli postupak i pozvali se na zakonsku odredbu prema kojoj za dug svojeg pravnog prednika mogu odgovarati samo do visine vrijednosti naslijeđene imovine³. Unatoč toj promjeni procesne i materijalnopravne situacije, društvo podnositelj nije izmijenilo svoj tužbeni zahtjev nego je ustrajalo na tome da mu se dosudi puni iznos koji je potraživalo. Posljedično, vrijednost predmeta spora ostala je u višem tarifnom razredu prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, što je dovelo do nastanka većih troškova postupka.

A *contrario*, u predmetu [*Čolić protiv Hrvatske*](#) (br. 49083/18, presuda od 18. studenoga 2021., st. 56.–60.) Europski sud nije utvrdio da je nepovoljan troškovni ishod bio posljedica postupovnih propusta podnositelja već je naglasio da podnositelj nije imao stvarnu mogućnost utjecati na visinu troškova koji su mu na kraju naloženi platiti, niti je svojim ponašanjem pridonio njihovom nastanku u mjeri koja bi opravdala takav teret. Upravo je izostanak takvih „važnih razloga” doveo do zaključka o nerazmjernosti miješanja i povredi Konvencije.

Drugo, Sud je uzeo u obzir da je društvo podnositelj tvrdilo kako je cilj ugovora o darovanju između V.-a i njegove djece bio izbjeći plaćanje V.-ova duga. Međutim, domaći sudovi u obrazloženim odlukama zaključili su da društvo podnositelj nije osporilo taj ugovor u zakonskom roku od tri godine od njegova sklapanja⁴. U tom pogledu Sud je podsjetio na svoju praksu, osobito predmet *Bochan protiv Ukrajine* (br. 2) [VV], prema kojoj nije njegova zadaća preispitivati način na koji su nacionalni sudovi tumačili i primijenili domaće pravo, osim ako su njihovi zaključci proizvoljni ili očigledno nerazumni. Budući da u ovom predmetu nije utvrdio takve nedostatke, Sud nije imao osnove dovoditi u pitanje zaključke domaćih sudova.

Slijedom toga, Sud je zaključio da je financijski nepovoljan ishod za društvo podnositelja ponajprije bio posljedica njegovih postupovnih propusta, odnosno propusta da izmijeni svoj tužbeni zahtjev nakon što su nasljednici istaknuli prigovor ograničene odgovornosti te propusta da pravodobno ospori ugovor o darovanju. Budući da je odgovornost nasljednika bila ograničena na iznos koji je u konačnici dosuđen društvu podnositelju, a visoki troškovi postupka bili su posljedica visine iznosa koji je društvo potraživalo tijekom cijelog postupka, domaći sudovi nisu prekoračili svoju slobodu procjene pri primjeni domaćeg prava.

Europski sud stoga je zahtjev društva podnositelja proglasio nedopuštenim kao očigledno neosnovan.

³ Članak 139. stavci 1., 3. i 4. Zakona o nasljeđivanju propisuje da nasljednik odgovara za ostaviteljeve dugove, ali samo do visine vrijednosti naslijeđene imovine, te da, kada ima više nasljednika, oni za dugove ostavitelja odgovaraju solidarno, svaki do visine vrijednosti svojeg nasljednog dijela.

⁴ Prema člancima 66., 69. i 71. Zakona o obveznim odnosima vjerovnik može pobijati dužnikovu pravnu radnju poduzetu na njegovu štetu, tužbom ili prigovorom, ali u zakonom propisanom roku, koji u relevantnim slučajevima iznosi tri godine od poduzimanja pravne radnje koja se pobija.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2026. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava